

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2023 m. vasario 23 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Alės Bukavinienės, Andžej Maciejewski ir Antano Simniškio (kolegijos pirmininkas ir pranešėjas),

teismo posėdyje kasacine rašytinio proceso tvarka išnaginėjo civilinę bylą pagal **sinteresuoto asmens Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos** kasacinį skundą dėl Vilniaus apygardos teismo 2022 m. gegužės 12 d. nutarties peržiūrėjimo civilinėje byloje pagal pareiškėjos antstolės Astos Stanišauskaitės pareiškimą dėl baudos skyrimo, suinteresuoti asmenys byloje J. B., Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos, T. T.

Teisėjų kolegija

nustatė:

I. Ginčo esmė

1. Kasacinėje byloje sprendžiama dėl proceso teisės normų, reglamentuojančių pasekmių taikymą už privalomojo nurodymo nevykdymą, kai privalomasis nurodymas skirtas ne turto, kuriame atlikta savavališka statyba, savininkui, aiškinimo ir taikymo.
2. Pareiškėja prašė skirti suinteresuotam asmeniui J. B. 300 Eur baudą už kiekvieną įpareigojimo nevykdymo dieną, pradedant skaičiuoti nuo 2018 m. birželio 18 d. privalomojo nurodymo pašalinti savavališkos statybos padarinius surašymo dienos iki jo įvykdymo termino pabaigos – 2019 m. kovo 16 d., valstybės naudai. Pareiškėja nurodė, kad vykdo suinteresuoto asmens išieškotojos Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos 2018 m. birželio 18 d. privalomąjį nurodymą Nr. PNŠD-100-180615-00076 ir 2018 m. birželio 18 d. privalomąjį nurodymą pašalinti savavališkos statybos padarinius Nr. PNŠSP-100-180618-00075. Vykdomo procese 2021 m. rugpjūčio 23 d. buvo gautas Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos pranešimas, kad 2021 m. rugpjūčio 17 d. buvo surašytas aktas, kuriame užfiksuota, jog privalomasis nurodymas nėra įvykdytas.

II. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų procesinių sprendimų esmė

3. Vilniaus miesto apylinkės teismas 2022 m. kovo 1 d. nutartimi pareiškėjos pareiškimą atmetė.
4. Teismas nustatė, kad suinteresuotam asmeniui J. B. 2018 m. birželio 18 d. buvo surašytas privalomasis nurodymas pašalinti savavališkos statybos padarinius Nr. PNŠSP-100-180618-00075, kuriuo buvo nurodyta ne vėliau kaip iki 2018 m. gruodžio 15 d. išardyti savavališkai pastatytas (įrengtas, sumontuotas ir pan.) ar perstatytas statinio dalis (pristatą 4,40 x 5,30 m prie buto Nr. 1) ir, jeigu būtina, sutvarkyti statybvietę (*duomenys neskelbtini*). Savavališkos statybos padarinių pašalinimo terminas suinteresuotam asmeniui buvo pratęstas kelis kartus ir baigėsi 2020 m. kovo 2 d.
5. Teismas taip pat nustatė, kad nekilnojamojo turto, esančio (*duomenys neskelbtini*), savininkė nuo 1992 m. balandžio 16 d. yra suinteresuotas asmuo T. T. Teismas pažymėjo, kad aplinkybę, jog savavališkai pastatyto statinio savininkė yra T. T., taip pat nurodė ir suinteresuotas asmuo J. B. atsiliepime į pareiškimą. Teismo vertinimu, nėra jokio pagrindo išvada, kad nuosavybės teisė buvo perleista kitam asmeniui.
6. Teismas pažymėjo, kad baudą reikalaujama skirti suinteresuotam asmeniui J. B., kuri antstolio vykdomame dokumente nurodyta savavališkos statybos statytoja, o reikalavimai turto savininkei T. T. nepareikšti.
7. Teismas nustatė, kad pirminiame 2018 m. gegužės 8 d. statybos patikrinimo akte Nr. SPA-596 nurodyta, jog statytoja yra T. T., kuri yra rekonstruojamo buto Nr. 1 gyvenamajame name, esančiame (*duomenys neskelbtini*), savininkė. Teismas pažymėjo, kad šio akto priede yra statytojos ir buto Nr. 1 savininkės T. T. 2018 m. gegužės 8 d. paaiškinimas dėl savavališkos statybos, taip pat Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos 2018 m. gegužės 2 d. kvietimas Nr. (23.30)KL2-209, kuriuo šio buto savininkė T. T. kviečiama atvykti į Valstybinę teritorijų planavimo ir statybos inspekciją prie Aplinkos ministerijos dėl statomo buto Nr. 1 priestato. Teismas nurodė, kad suinteresuotas asmuo T. T. yra patvirtinusi rekonstravimo projekte nustatytus bendruosius statinio rodiklius ir projektavimo užduotį, paskyrusi projekto vadovą ir pan.
8. Teismo vertinimu, šios aplinkybės pagrindžia, kad buto Nr. 1 savininkė ir statytoja, kuri pagal įstatymą turi atsakyti už savavališką statybą, yra suinteresuotas asmuo T. T. Anot teismo, ji turėtų būti laikoma skolininke ir jai už patvarkymo nevykdymą gali būti taikoma bauda. Teismo manymu, suinteresuotas asmuo J. B. nepagrįstai nurodoma skolininke, ji tėra tik savininkės įgaliotas asmuo, turintis teisę įgaliavimo pagrindu tvarkyti rekonstruojamo buto savininkės ir statytojos T. T. nekilnojamąjį turtą.
9. Teismas, atsižvelgdamas į tai, kas pirmiau nurodyta, konstatavo, kad suinteresuotas asmuo J. B. nėra tinkama šalis – skolininkė, todėl jai negali

būti skiriama antstolės prašoma bauda. Nors tiek privalomasis nurodymas, tiek Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos surašytas aktas dėl jo nevykdymo, nukreiptas į kitą asmenį nei turto savininkas, nėra nugincyti, teismo vertinimu, pakankamai akivaizdu, kad jis negali būti laikomas teisėtu ir sukeliančiu tam tikras teises pasekmes suinteresuotam asmeniui J. B.

10. Netenkinęs pareiškėjos pareiškimo dėl baudos skyrimo suinteresuotam asmeniui J. B., teismas priteisė iš pareiškėjos suinteresuotam asmeniui J. B. 600 Eur bylinėjimosi išlaidų, patirtų pirmosios instancijos teisme, atlyginimo.
11. Vilniaus apygardos teismas, išnagrinėjęs bylą pagal pareiškėjos antstolės A. Stanišauskaitės ir suinteresuoto asmens Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos atskiruosius skundus, 2022 m. gegužės 12 d. nutartimi Vilniaus miesto apylinkės teismo 2022 m. kovo 1 d. nutartį paliko nepakeistą.
12. Apeliacinės instancijos teismas atsisakė į bylą priimti suinteresuoto asmens Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos kartu su atskiruoju skundu pateiktus naujus įrodymus – 2018 m. rugsėjo 21 d. administracinio nusizengimo protokolą ir duomenis apie sumokėtą baudą, motyvuodamas tuo, kad bylos nagrinėjimo pirmosios instancijos teisme metu tiek administracinio nusizengimo protokolas jau buvo surašytas, tiek ir bauda jau buvo sumokėta, todėl šie įrodymai galėjo ir turėjo būti pateikti pirmosios instancijos teismui.
13. Apeliacinės instancijos teismas nurodė, kad ginčo turtas nuosavybės teise priklauso suinteresuotam asmeniui T. T., todėl visi šio turto pertvarkymai taip pat yra savininkės teisė ir pareiga. Apeliacinės instancijos teismo vertinimu, suinteresuotas asmuo J. B. negali šio turto keisti, pertvarkyti, naikinti be savininkės sutikimo, nes tai pažeistų Lietuvos Respublikos Konstitucijos 23 straipsnio, Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – [CPK](#)) 4.37 straipsnio 1 dalies nuostatas.
14. Apeliacinės instancijos teismas sutiko su pirmosios instancijos teismo išvada, kad nėra teisinio pagrindo skirti baudą suinteresuotam asmeniui J. B. už privalomojo nurodymo, prieštaraujančio minėtiems teisės aktams, nevykdymą, kadangi nevykdydama šio privalomojo nurodymo suinteresuotas asmuo J. B. veikia teisėtai.
15. Apeliacinės instancijos teismas nurodė, kad pagal privalomąjį nurodymą turėtų būti padaryti suinteresuoto asmens T. T. turto pertvarkymai, o juos padaryti turi ne skolininke nurodyta J. B., o turto savininkė T. T. Apeliacinės instancijos teismas pažymėjo, kad šios aplinkybės tapo žinomos išieškotojai, tačiau ji nesiėmė veiksmų, kad pašalintų privalomojo nurodymo prieštaravimus. Taip pat, apeliacinės instancijos teismo vertinimu, antstolė šiuo atveju turėjo svarstyti dėl Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – [CPK](#)) 631 straipsnio 1 dalies 5 punkto (vykdomojo dokumento grąžinimo išieškotojui, jeigu jis savo veiksmais sprendimo įvykdymą padaro negalimą) nuostatų taikymo, o ne kreiptis į teismą dėl baudos už teisėtą nuosavybės teisės prigimčiai prieštaraujančio vykdomojo dokumento nevykdymą.

III. Kasacinio skundo, prisidėjimo prie jo ir atsiliepimo į jį teisiniai argumentai

16. Suinteresuotas asmuo Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos kasaciniu skundu prašo panaikinti Vilniaus apygardos teismo 2022 m. gegužės 12 d. nutartį ir perduoti bylą iš naujo nagrinėti apeliacinės instancijos teismui. Kasacinis skundas grindžiamas šiais argumentais:
 - 16.1. Teismai, [CPK](#) 771 straipsnyje nustatyta tvarka sprendami dėl baudos skyrimo už vykdomojo dokumento nevykdymą, neturėjo vertinti privalomojo nurodymo teisėtumo ir pagrįstumo, nes tai nebuvo šio proceso tikslas. Todėl kvestionuodami privalomojo nurodymo pagrįstumą teismai nukrypo nuo nagrinėjamos bylos dalyko. Tiek savavališkos statybos aktas, tiek šio akto pagrindu surašytas privalomasis nurodymas yra teisėti ir galiojantys, jų teisėtumas nebuvo ginčijamas teisme, todėl nagrinėjamoje byloje pagal [CPK 197 straipsnio](#) 2 dalį teismai turėjo vadovautis šiais rašytiniais įrodymais, kaip turinčiais didesnę įrodomąją galią.
 - 16.2. Aplinkybės, kad butas Nr. 1 nuosavybės teise iki šiol priklauso suinteresuotam asmeniui T. T., taip pat kad suinteresuotas asmuo J. B. atsiliepime į pareiškimą dėl baudos skyrimo pažymėjo, jog rekonstruojamo buto savininkė ir statytoja yra jos motina suinteresuotas asmuo T. T., o J. B. veikia tik kaip įgaliotinė, todėl ji nėra tinkamas subjektas, kuriam gali būti skirta bauda, ir kad turto pertvarkymai yra savininkės teisė ir pareiga, o suinteresuotas asmuo J. B. negali šio turto keisti, pertvarkyti, naikinti be savininkės sutikimo, nes tai pažeistų Konstitucijos 23 straipsnio ir [CPK 4.37](#) straipsnio 1 dalies nuostatas, nelaikytinos objektyviomis priežastimis atleisti suinteresuotą asmenį J. B. nuo [CPK 771 straipsnio](#) 6 dalyje nustatytos baudos, nes vykdomojo dokumento teisėtumo vertinimas nėra šios bylos nagrinėjimo dalykas.
 - 16.3. Teismai, nusprendę, kad suinteresuotas asmuo J. B. yra netinkamas subjektas, kuriam surašytas privalomasis nurodymas, nes nėra turto savininkė, todėl nėra ir statytoja, ir šią aplinkybę laikydami objektyvia priežastimi skolininkei nevykdyti privalomojo nurodymo, nukrypo nuo kasacinio teismo formuojamos praktikos dėl objektyvių priežasčių nevykdyti privalomųjų nurodymų vertinimo.
 - 16.4. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas 2022 m. birželio 7 d. nutartyje civilinėje byloje [Nr. 3K-3-160-313/2022](#), sprendžiamas dėl teismo teisės vertinti privalomojo nurodymo pagrįstumą ir teisėtumą, teismui sprendžiant klausimą dėl pasekmių už jo nevykdymą taikymo, kai savavališkos statybos aktas ir jo pagrindu priimtas privalomasis nurodymas nebuvo ginčytas teismine tvarka, išaiškino, kad [CPK 771](#) straipsnyje nustatyta tvarka sprendžiamas dėl privalomojo nurodymo nevykdymo pasekmių taikymo teismas turi nustatyti, ar privalomasis nurodymas neįvykdytas, taip pat jo neįvykdymo priežastis ir asmens sąmoningą privalomojo nurodymo nevykdymą. Į šio klausimo sprendimą nepatenka priverstinai pateikto vykdyti vykdomojo dokumento teisėtumo vertinimas. Todėl atsižvelgiant į tai, kad privalomasis nurodymas pagal įstatymą laikytinas vykdomuoju dokumentu, vykdomu [CPK](#) nustatyta tvarka, konstatuotina, jog teismai, sprendžiamas dėl privalomojo nurodymo nevykdymo pasekmių taikymo, neturėtų kvestionuoti pateikto priverstinai vykdyti vykdomojo dokumento.
 - 16.5. Apeliacinės instancijos teismas, konstatavęs, kad pagal [CPK 771 straipsnio](#) 6 dalį nėra pagrindo suinteresuotam asmeniui J. B. skirti baudą už privalomojo nurodymo, kuris surašytas jai kaip netinkamam subjektui, nevykdymą, neatsižvelgė į jau įsiteisėjusių teismų sprendimuose dėl privalomojo nurodymo įvykdymo termino pratęsimo nustatytas aplinkybes ir jų net nevertino, tokiu būdu nukrypdamas nuo kasacinio teismo suformuotos praktikos. Nagrinėjamu atveju prejudiciniai faktai buvo nustatyti Vilniaus apygardos administracinio teismo 2019 m. liepos 22 d. sprendime administracinėje byloje [Nr. eI-2812-789/2019](#), 2020 m. balandžio 21 d. sprendime administracinėje byloje [Nr. eI3-1787-809/2022](#) ir 2020 m. spalio 20 d. sprendime administracinėje byloje [Nr. eI3-3876-764/2020](#). Privalomojo nurodymo įvykdymo termino pratęsimą Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo 14 straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka visą laiką inicijavo suinteresuotas asmuo J. B.
 - 16.6. Vilniaus apygardos administracinis teismas 2020 m. balandžio 21 d. sprendime administracinėje byloje [Nr. eI3-1787-809/2020](#) pagal pareiškėjos J. B. prašymą dėl termino atlikti veiksmus pratęsimo, be visų kitų aplinkybių, konstatavo, jog „iš byloje pateiktų dokumentų matyti, kad pareiškėja siekia įteisinti savavališką statybą. Pareiškėja nurodė, jog šiuo metu yra parengti dokumentai, t. y. atlikti geodeziniai matavimai sklypo, kad. Nr. 0101/0059:31 pagal AB „Vilniaus komprojektas“ sudarytą planą. Taigi, pareiškėjai reikalingas tam tikras terminas planuojamai atlikti žemės sklypo ribų derinimo procedūrai. Įvertinus prašymą pagrindžiančius argumentus, rašytinius įrodymus, darytina išvada, kad prašyme išdėstytos priežastys yra susijusios su procedūromis (savavališkai statybai įteisinti reikalingų darbų atlikimas ir pan.), kurių trukmė priklauso ne tik nuo pareiškėjos, bet ir kitų subjektų, susijusių su statybos įteisinimu, veiksmų. Iš bylos medžiagos matyti, kad pareiškėja aktyviai siekia atlikti visus būtinus veiksmus savavališkai statybai įteisinti.“
 - 16.7. Iš šių teismų sprendimuose nustatytų prejudicinių faktų darytina išvada, jog būtent suinteresuotas asmuo skolininkė J. B., kaip

statytoja, kuriai surašytas privalomasis nurodymas, siekė pašalinti savavališkos statybos padarinius įteisinimo būdu. Skolininkė vadovavosi Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo 14 straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka, kuri suteikia teisę statytojai dėl privalomojo nurodymo įvykdymo termino pratęsimo ilgesniam laikotarpiui ar dėl atsisakymo jį pratęsti kreiptis į teismą. Skolininkė laikė save tinkamu subjektu, šalinančiu savavališkos statybos padarinius, šia teise pasinaudojo ne kartą, todėl teismai, nustatę pagrindą, jai pratęse terminą savavališkos statybos padariniams pašalinti.

- 16.8. Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo 14 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyta, kad Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos pareigūnas, nustatęs, jog statyba yra savavališka, surašo savavališkos statybos aktą, kuris įteikiamas pasirašytinai, registruotu laišku arba kitu tinkamu būdu teisės aktų nustatyta tvarka statytojui, o jeigu jo nėra, – vienam iš šių asmenų: 1) statinio ar jo dalies savininkui, valdytojui ar naudotojui; 2) žemės sklypo ar jo dalies, kurioje nustatyta savavališka statyba, savininkui, valdytojui ar naudotojui. Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos pareigūnas per 10 darbo dienų nuo savavališkos statybos akto surašymo dienos pateikia šio straipsnio 1 dalyje nurodytam asmeniui privalomąjį nurodymą dėl savavališkos statybos padarinių pašalinimo. Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos 2018 m. birželio 11 d. surašė savavališkos statybos aktą Nr. SSA-100-180611-00073 statytojais suinteresuotam asmeniui J. B. Aplinkybės, kad būtent suinteresuotas asmuo J. B. yra statytoja, patvirtina jos 2018 m. birželio 7 d. paaiškinimas, kuriame ji nurodė, jog pradėjo remontuoti ginčo priestatą, kadangi jis buvo nebetinkamas gyventi, t. y. ji, kaip statytoja, vykdė savavališkos statybos darbus.
- 16.9. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas 2020 m. balandžio 29 d. nutartyje civilinėje byloje Nr. e3K-3-104-701/2020, sprenddamas dėl reikalavimų dėl savavališkos statybos padarinių pašalinimo eiliskumo, nustatė Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo 14 straipsnio 1 dalyje, iš esmės nurodė, kad šioje teisės normoje yra aiškus įstatymų leidėjo ketinimas nustatyti subjektų, kuriems pateiktini reikalavimai dėl savavališkos statybos padarinių pašalinimo, eiliskumą. Tik nesant ar neidentifikavus savavališkai pastatyto statinio statytojo, tokie reikalavimai turi būti reiškiama statinio savininkui (valdytojui) ir tik nesant ar neidentifikavus pastarojo – žemės sklypo savininkui (valdytojui).
- 16.10. Teismai taip pat nepagrįstai suabsoliutino įrodymo, kad suinteresuotas asmuo T. T. yra savavališkai rekonstruojamo buto savininkė, įrodymą galia, atmesdami ir visiškai neatsižvelgdami (nevertindami) į kitus byloje esančius įrodymus bei ignoruodami minėtuose teismų sprendimuose nustatytas aplinkybes, todėl pažeidė įrodymų vertinimo taisykles, padarė nepagrįstą ir neteisingą išvadą, kad savavališkai rekonstruojamo buto savininkė, investuotoja ir statytoja yra suinteresuotas asmuo T. T., kuri pagal įstatymą turi atsakyti už savavališką statybą.
- 16.11. Pirmosios instancijos teismas neatsižvelgė į tai, kad pagal Valstybinėje teritorijų planavimo ir statybos inspekcijoje prie Aplinkos ministerijos gautą skundą dar 2018 m. gegužės 8 d. buvo atliktas patikrinimas, kurio metu (*duomenys neskelbtini*), dalyvaujant suinteresuotam asmeniui T. T., vietoje buvo surašytas 2018 m. gegužės 11 d. statybos patikrinimo, nagrinėjant skundą, aktas Nr. SPA-596. Patikrinimo metu suinteresuotas asmuo T. T. paaiškino, kad nekilnojamasis turtas registruotas jos vardu, bet statybos darbus faktiškai pradėjo vykdyti duklė (suinteresuotas asmuo J. B.), kad pagerintų gyvenimo sąlygas. Tyrimo metu suinteresuotas asmuo J. B. paaiškino, kad vykdo statybos darbus ūkiu būdu, nes augina du mažamečius vaikus ir jai trūksta lėšų. Ji nurodė nežinojusi, kad gyvenamajam namui rekonstruoti reikalingas leidimas. Šias aplinkybes suinteresuotas asmuo J. B. ne tik paaiškino žodžiu skundo nagrinėjimo metu, tačiau ir raštu pateikė 2018 m. birželio 7 d. paaiškinimą ir savo motinos suinteresuoto asmens T. T. 2018 m. gegužės 16 d. įgaliojimą. Minėtas įgaliojimas suteikė teisę atstovauti ginčo statinio savininkei T. T., spręsti statybos klausimus ir tvarkyti bei gauti su statyba susijusius dokumentus, tačiau tai nepaneigia to, kad savavališkos statybos darbus atliko suinteresuotas asmuo J. B. Šis įgaliojimas tik įrodo, jog suinteresuotas asmuo J. B. yra įgaliota atlikti su statyba susijusius veiksmus, kuriuos faktiškai atliko ir tai patvirtino savo rašytiniame paaiškinime.
- 16.12. Teismai, pasisakydami dėl privalomojo nurodymo prieštaravimo teisės aktų reikalavimams, vadovavosi iš esmės vieninteliu rašytiniu įrodymu – suinteresuoto asmens Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos 2018 m. gegužės 11 d. statybos patikrinimo nagrinėjant skundą aktu Nr. SPA-596, kuris buvo priimtas atliekant tyrimą dėl galimai savavališkos statybos darbų ir yra tik pirminis dokumentas šiame tyrime. Teismai nesivadovavo suinteresuoto asmens Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos pateiktais rašytiniais įrodymais, t. y. savavališkos statybos aktu, privalomuoju nurodymu, nors pagal [CPK 197 straipsnio](#) 2 dalį šie dokumentai turi didesnę įrodomąją galią nagrinėjamoje byloje. Teismai, padarę išvadą, kad suinteresuotam asmeniui J. B. negalima skirti baudos už privalomojo nurodymo, kuris, teismų vertinimu, prieštarauja teisės aktų reikalavimams, nevykdymą, nors šio proceso tikslas buvo [CPK 771](#) straipsnyje nustatyta tvarka spręsti, ar yra pagrindas skirti suinteresuotam asmeniui J. B. baudą už vykdomojo dokumento (kuris galioja ir nėra nugincytas teisės aktų nustatyta tvarka) nevykdymą ir kokios objektyvios, nuo jos nepriklausančios priežastys sutrukdė jai įvykdyti privalomąjį nurodymą, pažeidė įrodinėjimo taisykles, netinkamai ištyrė byloje esančius įrodymus, neįvertino pateiktų įrodymų sąsajumo ir tokiu būdu pažeidė [CPK 771 straipsnio](#) 6 dalį.
17. Pareiškėja antstolė A. Stanišauskaitė pateikė pareiškimą dėl prisidėjimo prie kasacinio skundo, kuriame prašo suinteresuoto asmens Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos kasacinį skundą patenkinti ir panaikinti Vilniaus apygardos teismo 2022 m. gegužės 12 d. nutartį, perduoti bylą iš naujo nagrinėti apeliacinės instancijos teismui. Pareškime dėl prisidėjimo prie kasacinio skundo pareiškėja iš esmės pakartojo pateiktame kasaciniame skunde nurodytus argumentus.
18. Suinteresuotas asmuo J. B. pateiktame atsiliepime į kasacinį skundą prašo jį atmesti ir Vilniaus apygardos teismo 2022 m. gegužės 12 d. nutartį palikti nepakeistą, priteisti bylinėjimosi išlaidų, patirtų kasaciniame teisme, atlyginimą. Atsiliepimas grindžiamas šiais argumentais:
- 18.1. Teismams pagrįstai nustačius, kad suinteresuotas asmuo J. B. nėra rekonstruojamo buto savininkė ir statytoja, byloje nebeliko būtinybės aiškintis, ar privalomasis nurodymas neįvykdytas, taip pat jo neįvykdymo priežasčių ir to, ar privalomasis nurodymas neįvykdytas dėl suinteresuoto asmens J. B. kaltės. Tai reiškia, kad nebeliko teisinio pagrindo aiškintis, ar taikytina [CPK 771](#) straipsnyje nustatyta bauda. [CPK 771 straipsnio](#) nuostatų taikymas būtų pagrįstas tik tuo atveju, jeigu suinteresuotas asmuo J. B. būtų rekonstruojamo buto statytoja, o ne jo savininkės ir statytojos suinteresuoto asmens T. T. įgaliotas asmuo, turintis teisę tvarkyti šį nekilnojamąjį turtą.
- 18.2. Kasaciniame skunde nurodytose kasacinio teismo nutartyse nurodytos faktinės aplinkybės nesutampa su nagrinėjamos bylos aplinkybėmis. Nurodytose kasacinio teismo nutartyse nagrinėti [CPK 771 straipsnio](#) nuostatų taikymo klausimai, kai privalomojo nurodymo nevykdė statytojas (teisminė vykdomojo dokumento – privalomojo nurodymo nevykdymo aplinkybių ir priežasčių patikra). Šioje byloje sprendžiama, ar privalomąjį nurodymą turi vykdyti asmuo, kuris nėra savavališkos statybos statytojas Lietuvos Respublikos statybos įstatymo prasme. Kasaciniame skunde nėra nurodytų kasacinio teismo išaiškinimų dėl baudos skyrimo [CPK 771 straipsnio](#) pagrindu už vykdomojo dokumento nevykdymą asmeniui, kuris nėra statytojas. Todėl nėra pagrindo teigti, kad teismai neteisingai aiškino ir taikė [CPK 771 straipsnio](#) nuostatas ir nukrypo nuo kasacinio teismo praktikos, suformuotos dėl baudų skyrimo už privalomųjų nurodymų nevykdymą.
- 18.3. Teismai nesiaiškino savavališkos statybos akto pagrįstumo, privalomojo nurodymo surašymo pagrindų ir priežasčių, kodėl privalomasis nurodymas neįvykdytas, taip pat kitų privalomojo nurodymo teisėtumo ir pagrįstumo pagrindų. Teismai tik nustatė, kad suinteresuotas asmuo J. B. nėra statytoja, o tai nereikia privalomojo nurodymo teisėtumo ir pagrįstumo vertinimo.

- 18.4. Kasaciniame skunde nepagrįstai nurodoma, kad teismai netinkamai taikė ir aiškino [CPK](#) 182 straipsnio nuostatas, nes suinteresuotas asmuo J. B. administracinėse bylose dalyvavo ne kaip statytoja, o kaip statytojos suinteresuoto asmens T. T. įgaliotas asmuo, veikiantis pagal T. T. išduotą 2018 m. gegužės 16 d. įgaliojimą. Todėl apeliacinės instancijos teismas pagrįstai nesivadovavo ir neturėjo vadovautis administracinėse bylose nustatytais aplinkybėmis.
- 18.5. Aplinkybė, kad suinteresuotas asmuo J. B. yra rekonstruojamo buto statytoja, nepagrįstai grindžiama jos 2018 m. birželio 7 d. paaiškinimu, kuriame ji nurodė, jog pradėjo remontuoti ginčo pastatą, kadangi jis netinkamas gyventi, t. y. kaip statytoja vykdė savavališkos statybos darbus. Minėtame paaiškiniame nurodyta aplinkybė, kad ji pradėjo rekonstrukcijos darbus, reiškia, jog ji šiuos darbus pradėjo ne kaip statytoja, o kaip statytojos T. T. įgaliotas asmuo.
- 18.6. Teismai taip pat ne suabsoliutino įrodymą, kad rekonstruojamo buto savininkė, investuotoja ir statytoja yra suinteresuotas asmuo T. T., o tik nustatė šiai bylai reikšmingą aplinkybę, kuri lėmė teisingo teismo sprendimo priėmimą, nebesiaiškinant kitų aplinkybių. Kaip minėta, administracinėse bylose nustatyti faktai nagrinėjant šią bylą nėra reikšmingi ir negali būti laikomi prejudiciniais, nes šiose bylose suinteresuotas asmuo J. B. dalyvavo ir teikė prašymus pratęsti privalomojo nurodymo įvykdymo terminą kaip atstovė.
- 18.7. Aplinkybė, kad suinteresuotas asmuo J. B. yra tik suinteresuoto asmens T. T. atstovė, buvo žinoma Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos dar iki savavališkos statybos akto ir privalomojo nurodymo priėmimo, nes kartu su 2018 m. birželio 7 d. paaiškinimu inspekcijai buvo pateiktas ir suinteresuoto asmens T. T. įgaliojimas.
- 18.8. Teismai išnagrinėjo visas bylai reikšmingas aplinkybes ir padarė teisingą išvadą, kad rekonstruojamo buto statytoja yra suinteresuotas asmuo T. T., todėl priėmė teisingus ir pagrįstus procesinius sprendimus ir proceso teisės normų nepažeidė.
19. Suinteresuotas asmuo T. T. atsiliepimo į kasacinį skundą [CPK](#) 351 straipsnyje nustatyta tvarka nepateikė.

Teisėjų kolegija

konstatuoja:

IV. Kasacinio teismo argumentai ir išaiškinimai

Dėl teismo, sprendžiančio pasekmių dėl privalomojo nurodymo nevykdymo taikymą, teisės vertinti privalomojo nurodymo pagrįstumą ir teisėtumą

20. Byloje sprendžiama dėl teismo, nagrinėjančio pasekmių už privalomojo nurodymo nevykdymą taikymo klausimą, teisės vertinti privalomojo nurodymo pagrįstumą ir teisėtumą.
21. Pagal Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo (redakcija, galiojusi nuo 2017 m. sausio 1 d. iki 2021 m. liepos 1 d.) 2 straipsnio 2 dalyje reglamentuojamą sąvokos sampratą privalomasis nurodymas – atskiru teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą ar statybos valstybinę priežiūrą atliekančios institucijos nustatytos formos administraciniu aktu teikiamas arba šio įstatymo nustatytais atvejais kitame administraciniame akte įrašytas teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą ar statybos valstybinę priežiūrą atliekančios institucijos ar pareigūno įpareigojimas viešojo administravimo subjektui, kitam juridiniam asmeniui ar jo padaliniiui, kitai juridinio asmens statuso neturinčiai organizacijai ar jos padaliniiui, fiziniam asmeniui per nustatytą terminą pateikti dokumentus, informaciją, pašalinti teritorijų planavimą ar statybą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus, panaikinti ar pakeisti neteisėtai priimtą administracinį sprendimą, atlikti kitus šiame įstatyme nurodytus veiksmus.
22. Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo 14 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos pareigūnas, nustatęs, jog statyba yra savavališka, surašo savavališkos statybos aktą, kuris įteikiamas pasirašytinai, registruotu laišku arba kitu tinkamu būdu teisės aktų nustatyta tvarka statytojui, o jeigu jo nėra, – vienam iš šių asmenų: statinio ar jo dalies savininkui, valdytojui ar naudotojui; žemės sklypo ar jo dalies, kurioje nustatyta savavališka statyba, savininkui, valdytojui ar naudotojui. Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos pareigūnas per 10 darbo dienų nuo savavališkos statybos akto surašymo dienos pateikia pirmiau nurodytam asmeniui privalomąjį nurodymą dėl savavališkos statybos padarinių pašalinimo. Privalomajame nurodyme nurodoma, kad asmuo turi teisę teisės aktų nustatyta tvarka parengti projekcinę dokumentaciją ir, sumokėjęs Statybos įstatymo 1 priede nustatytą įmoką už savavališkos statybos įteisinimą, gauti statybą leidžiantį dokumentą, šalinantį savavališkos statybos padarinius, tais atvejais, kai žemės sklype (teritorijoje), kuriame (kurioje) nustatyta savavališka statyba, tokios paskirties naujo statinio statyba yra galima arba tokie šio statinio rekonstravimo, remonto ar grovimo darbai yra galimi pagal galiojančius detaliuosius planus ar žemės valdos projektus (jeigu jie privalomi), taip pat bendruosius planus ar specialiojo teritorijų planavimo dokumentus ir tokia statyba neprieštaruja imperatyviems aplinkos apsaugos, paveldosaugos, saugomų teritorijų apsaugos teisės aktų reikalavimams. Taip pat asmeniui nurodoma vienu iš šių būdų pašalinti savavališkos statybos padarinius: 1) nugriauti statinį ir sutvarkyti statybvietę; 2) išardyti savavališkai pastatytas (įrengtas, sumontuotas ir pan.) ar perstatytas statinio dalis ir, jeigu būtina, sutvarkyti statybvietę; 3) atstatyti (atkurti) nugriautą kultūros paveldo statinį (išardytas jo dalis) ir, jeigu būtina, sutvarkyti statybvietę; 4) atstatyti nugriautą statinį ar išardytas statinio dalis, jeigu dėl statinio nugriovimo ar jo dalių išardymo buvo pažeistas viešasis interesas, ir, jeigu būtina, sutvarkyti statybvietę (Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo 14 straipsnio 2 dalis). Privalomieji nurodymai dėl statybos patikrinimo metu nustatytų pažeidimų pašalinimo, statybos sustabdymo, savavališkos statybos padarinių pašalinimo yra vykdomieji dokumentai, vykdomi [CPK](#) nustatyta tvarka (Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo 11 straipsnio 10 dalis, 13 straipsnio 6 dalis, 14 straipsnio 8 dalis).
23. [CPK 771 straipsnio](#) 1 dalyje reglamentuojama, kad jeigu neįvykdytas sprendimas, įpareigojantis skolininką atlikti arba nutraukti tam tikrus veiksmus, nesusijusius su turto ar lėšų perdavimu, arba jeigu neįvykdytas privalomasis nurodymas, kuris pagal Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymą yra vykdomasis dokumentas, antstolis apie tai surašo Sprendimų vykdymo instrukcijoje nustatytos formos aktą. To paties straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad: jeigu per teismo nustatytą terminą neįvykdytas sprendimas, įpareigojantis skolininką atlikti arba nutraukti tam tikrus veiksmus, kuriuos gali atlikti arba nutraukti tik pats skolininkas, ar sprendimas, įpareigojantis pašalinti statybos pažeidžiant teisės aktų reikalavimus padarinius, arba jeigu per nustatytą terminą neįvykdytas privalomasis nurodymas ar neįvykdomas privalomasis nurodymas, kurio įvykdymo terminas nenustatytas, surašytą aktą antstolis perduoda antstolio kontoros buvimo vietos apylinkės teismui; sprendimo arba privalomojo nurodymo neįvykdymo klausimas išsprendžiamas teismo posėdyje; apie teismo posėdžio laiką ir vietą pranešama išieškotojui ir skolininkui, tačiau jų neatvykimas neklaido išnagrinėti klausimą, kodėl neįvykdytas sprendimas ar privalomasis nurodymas; teismas, nustatęs, kad skolininkas sprendimo arba privalomojo nurodymo neįvykdė, gali jam skirti iki trijų šimtų eurų baudą už kiekvieną uždelstą įvykdyti sprendimą arba privalomąjį nurodymą dieną išieškotojo naudai.
24. Remiantis kasacinio teismo praktika, kai yra sprendžiamas klausimas dėl [CPK](#) 771 straipsnio 6 dalyje nustatytų privalomojo nurodymo neįvykdymo padarinių taikymo, visų pirma turi būti nustatytas tokio nurodymo neįvykdymo faktas bei neįvykdymo priežastys, o pagrindą skirti

baudą už privalomojo nurodymo dėl savavališkos statybos padarinių pašalinimo neįvykdymą galima konstatuoti tik tuo atveju, jeigu asmuo sąmoningai nevykdo privalomojo nurodymo – nepašalina savavališkos statybos padarinių privalomajame nurodyme nurodytu būdu (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2021 m. birželio 30 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-204-378/2021](#), 15 punktas). Į šių klausimų sprendimą nepatenka priverstinai pateikto vykdyti vykdomojo dokumento teisėtumo vertinimas. Todėl atsižvelgiant į tai, kad privalomasis nurodymas pagal įstatymą laikytinas vykdomuoju dokumentu, vykdomu [CPK](#) nustatyta tvarka, teismas, sprenddamas dėl privalomojo nurodymo neįvykdymo pasekmių taikymo, neturėtų kvestionuoti pateikto priverstinai vykdyti vykdomojo dokumento (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2022 m. birželio 7 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-160-313/2022, 30 punktas).

25. Teisės doktrinoje taip pat nurodoma, kad vykdomasis dokumentas yra oficialus teismo ar kitos institucijos arba pareigūno išduotas dokumentas, kuriuo remiantis atliekami vykdomo veiksmas. Vykdomojo dokumento išdavimas iš esmės yra tam tikra jį išduodančios institucijos vykdomo teisėtumo užtikrinimo kontrolė. Antstolio veiklos ribas apibrėžia antstoliui nustatyta tvarka pateiktas vykdyti vykdomasis dokumentas. Antstolis turi vykdyti tai, kas nurodyta vykdomajame dokumente, ir gali atlikti tik tuos vykdomo veiksmus, kurie tam reikalingi. Todėl antstolis, atlikdamas priverstinio vykdomo veiksmus, turi besąlygiškai laikytis vykdomajame dokumente nustatytos vykdomo tvarkos. Vykdomo procese materialūs vykdomo pagrindas netikrinamas, tačiau galimas ginčas ne dėl paties išduoto vykdomojo dokumento, o dėl jo išdavimo pagrįstumo (Jokubauskas, R., *ir kt. Vykdomo procesas: asmenų teisių ir pareigų balansas*. Mykolas Romeris universitetas, 2022, p. 121–122).
26. Kaip minėta, savavališkos statybos faktas yra konstatuojamas savavališkos statybos aktu, kurio pagrindu išduodamas privalomasis nurodymas, kuris yra vykdomasis dokumentas, vykdytinas priverstinai [CPK](#) nustatyta tvarka. Kasacinio teismo praktikoje yra išaiškinta, kad savavališkos statybos akte, viena vertus, nurodomi faktiniai duomenys apie statybos darbus ir jų rezultatus, atliktų darbų pobūdį, kiekiai ir apimtys, bet greta to atliekamas teisinis jų įvertinimas: atskleidžiami pažeidimai, jų pobūdis, administracinės atsakomybės taikymas. Šių faktinių duomenų suradimas, užfikšavimas, jų egzistavimo fakto, jų apimčių (laiko, erdvės ir kitais požūriais) nustatymas ir sulyginimas su tuo, ar faktiniai duomenys atitinka *a priori* (iš anksto) nustatytas teisės aktų reikalavimus, yra faktų teisinis vertinimas. Tokio turinio išvados yra ne vien faktinio, bet ir teisinio turinio. Jeigu su faktu ir jo teisiniu įvertinimu asmeniui atsiranda tam tikri įpareigojimai, suvaržymai, ribojimai, netekimai ar panašios teisinės pasekmės, tai akivaizdu, kad tokių faktinių ir teisinių aplinkybių nustatymas turi reikšmę asmens teisėms ar pareigoms (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. vasario 13 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-19-695/2020](#), 34 punktas). Todėl kasacinis teismas yra konstatavęs, kad reikalavimas panaikinti savavališkos statybos aktą atitinka įstatymo nuostatas, jog į teismą turi teisę kreiptis asmuo, kurio teisės ar teisėti interesai pažeidžiami ([CPK 5 straipsnio](#) 1 dalis) (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. vasario 13 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-19-695/2020](#), 37 punktas).
27. Taigi, savavališkos statybos aktai gali būti savarankišku civilinės bylos nagrinėjimo dalyku, o asmuo, nesutikdamas su jo atžvilgiu priimtu savavališkos statybos aktu ir jo pagrindu priimtu privalomuoju nurodymu, savo galimai pažeistas teises turėtų ginti teismine tvarka (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2022 m. birželio 7 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-160-313/2022](#), 25 punktas).
28. Nagrinėjamoje byloje teismas nustatė, kad suinteresuotam asmeniui J. B. 2018 m. birželio 18 d. buvo surašytas privalomasis nurodymas pašalinti savavališkos statybos padarinius Nr. PNSSP-100-180618-00075, kuriuo jai buvo nurodyta ne vėliau kaip iki 2018 m. gruodžio 15 d. išardyti savavališkai pastatytas (įrengtas, sumontuotas ir pan.) ar perstatytas statinio dalis (priestatą) ir, jeigu būtina, sutvarkyti statybvietę (*duomenys neskelbtini*). Savavališkos statybos padarinių pašalinimo terminas suinteresuotam asmeniui J. B. buvo pratęstas kelis kartus ir baigėsi 2020 m. kovo 2 d.
29. Vis dėlto teismas, nustatė, kad nekilnojamojo daikto, kuriame atlikta savavališka statyba, savininkė yra suinteresuotas asmuo T. T., kuri ir buvo nurodyta statytoja 2018 m. gegužės 8 d. surašytame pirminiame statybos patikrinimo akte, netenkino antstolės pareikšimo dėl baudos skyrimo suinteresuotam asmeniui J. B. už privalomojo nurodymo neįvykdymą. Teismas padarė išvadą, kad suinteresuotas asmuo J. B. nepagrįstai nurodoma skolininke. Apeliacinės instancijos teismo vertinimu, aplinkybė, kad ginčo turtas nuosavybės teise priklauso suinteresuotam asmeniui T. T., taip pat sudaro pagrindą padaryti išvadą, jog suinteresuotas asmuo J. B. negali šio turto keisti, pertvarkyti, naikinti be savininkės sutikimo, nes tai pažeistų Konstitucijos 23 straipsnio ir [CK 4.37 straipsnio](#) 1 dalies nuostatas.
30. Teisėjų kolegija nagrinėjamu atveju neįžvelgia pagrindo sutikti su teismų padarytomis išvadomis dėl toliau nurodomų argumentų.
31. Visų pirma, kasaciniame skunde suinteresuotas asmuo pagrįstai nurodo, kad sprenddami klausimą dėl pasekmių taikymo už privalomojo nurodymo neįvykdymą teismas nepagrįstai suabsoliutino aplinkybę, kad suinteresuotas asmuo T. T. yra savavališkai rekonstruojamo buto savininkė. Kasacinis teismas, sprenddamas dėl reikalavimų dėl savavališkos statybos padarinių pašalinimo eiliškumo, nustatyto Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo 14 straipsnio 1 dalyje, nurodė, kad šioje teisės normoje yra aiškus įstatymų leidėjo ketinimas nustatyti subjektų, kuriems pateiktini reikalavimai dėl savavališkos statybos padarinių pašalinimo, eiliškumą. Tik nesant ar neidentifikavus savavališkai pastatyto statinio statytojo, tokie reikalavimai turi būti reikiami statinio savininkui (valdytojui) ir tik nesant ar neidentifikavus pastarojo – žemės sklypo savininkui (valdytojui) (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. balandžio 29 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-104-701/2020](#), 48 punktas). Tai reiškia, kad reikalavimai dėl savavališkos statybos padarinių pašalinimo pirmiausia turi būti pateikiami savavališkos statybos statytojui, jeigu jį galima nustatyti, kuris nebūtinai sutampa su statinio, kuriame atlikta savavališka statyba, savininku.
32. Antra, teisėjų kolegija pripažįsta nepagrįstais suinteresuoto asmens J. B. atsiliepime į kasacinį skundą nurodytus argumentus, jog teismų išvada, kad ji nėra statytoja, todėl neturi būti atsakinga už privalomojo nurodymo neįvykdymą, negali būti laikoma teismų atliktu pateikto priverstinai vykdyti privalomojo nurodymo teisėtumo ir pagrįstumo vertinimu. Teisėjų kolegija konstatuoja, kad aiškindamiesi aplinkybę, ar privalomasis nurodymas surašytas tinkamam asmeniui, teismas taip iš esmės vertino pateikto vykdyti privalomojo nurodymo teisėtumą ir pagrįstumą, kadangi sprendė klausimą, ar pateiktą vykdyti vykdomąjį dokumentą turi vykdyti jame nurodytas asmuo.
33. Kaip jau minėta pirmiau, privalomojo nurodymo teisėtumo ir pagrįstumo vertinimas, t. y. ar privalomasis nurodymas surašytas tinkamam asmeniui, nepatenka į bylos, kurioje sprendžiama dėl pasekmių, nustatytų [CPK 771 straipsnio](#) 6 dalyje, taikymo už privalomojo nurodymo neįvykdymą, nagrinėjimo dalyką. Asmenys, manantys, kad Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos pareigūnų surašyti savavališkos statybos aktai ir jų pagrindu priimti privalomieji nurodymai yra neteisėti (surašyti jiems nepagrįstai), savo galimai pažeistas teises turi ginti ginčo teisenos tvarka pareikšdami ieškinį dėl savavališkos statybos akto ir jo pagrindu priimto privalomojo nurodymo panaikinimo, o ne kvestionuoti pateikto priverstinai vykdyti vykdomojo dokumento (privalomojo nurodymo) teisėtumą.
34. Remdamasi pirmiau nurodytu teisiniu reglamentavimu, kasacinio teismo praktika, teisės doktrina ir išdėstytais argumentais, teisėjų kolegija konstatuoja, kad nagrinėjamoje byloje teismas, sprenddamas pasekmių už privalomojo nurodymo neįvykdymą taikymo klausimą, netinkamai aiškino ir taikė proceso teisės normas, reglamentuojančias pasekmių taikymą už privalomojo nurodymo neįvykdymą, ir nukrypo nuo jas aiškinančios kasacinio teismo praktikos ([CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 1, 2 punktai), nepagrįstai vertino privalomojo nurodymo teisėtumą ir pagrįstumą. Nustatytas netinkamas proceso teisės normų taikymas ir nukrypimas nuo kasacinio teismo praktikos yra pagrindas panaikinti skundžiamas pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų nutartis ([CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 1, 2 punktai, 359 straipsnio 3 dalis). Teisėjų kolegija nurodo, kad nagrinėjamu atveju byla perduotina iš naujo nagrinėti pirmosios instancijos teismui, kadangi nustatyti proceso teisės normų pažeidimai laikytini esminiais, dėl kurių buvo netinkamai atskleista bylos esmė, nes teismas byloje netyrė ir neįvertino priežasčių, dėl kurių suinteresuotas asmuo J. B. neįvykdė privalomojo nurodymo per nustatytą terminą. Šių aplinkybių nustatymas ir įvertinimas, teisėjų kolegijos vertinimu, reikštų bylos nagrinėjimą iš naujo visa apimtimi ([CPK 360 straipsnis](#)).
35. Kiti kasacinio skundo argumentai vertintini kaip nesudarantys kasacinio nagrinėjimo dalyko, neturintys įtakos kitokio sprendimo byloje

priėmimui ir vienodos teismų praktikos formavimui, todėl teisėjų kolegija dėl jų nepasisako.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

36. Kadangi byla perduodama pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo, tai bylinėjimosi išlaidų paskirstymo klausimas paliktinas spręsti šiam teismui ([CPK 93 straipsnis](#)).

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 359 straipsnio 1 dalies 5 punktu, 360 straipsniu, 362 straipsniu,

n u t a r i a :

Vilniaus apygardos teismo 2022 m. gegužės 12 d. nutartį ir Vilniaus miesto apylinkės teismo 2022 m. kovo 1 d. nutartį panaikinti ir perduoti bylą iš naujo nagrinėti Vilniaus miesto apylinkės teismui.

Ši Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis yra galutinė, neskundžiama ir įsiteisėja nuo priėmimo dienos.

Teisėjai Alė Bukaviniėnė

Andžej Maciejewski

Antanas Simniškis